

Manteli Lakta-Happo

KOHTA 1: AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT	
1.1 Tuotetunniste	Manteli Lakta-Happo
1.2 Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella	Merkitykselliset käytöt: Elintarvike-/ rehulisäaineet Ei-suositellut käytöt: Kaikki käytöt, joita ei ole mainittu tässä kohdassa tai kohdassa 7.3.
1.3 Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot	Finlactic Oy Ratastie 5 32800 KOKEMÄKI Puh.: 040 900 7980 Email: info@finlactic.fi
1.4 Häät puhelinnumero	Myrkytystietokeskus: 09-471 977 (suora), 09-4711 (vaihde)

KOHTA 2: VAARAN YKSILÖINTI	
2.1 Aineen tai seoksen luokitus (CLP-asetus (EY) No 1272/2008)	Tämä tuote on luokiteltu CLP-asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti. Eye Dam. 1: Vakavat silmävauriot, kategoria 1, H318 Skin Irrit. 2: Ihoärsyttävyys, kategoria 2, H315
2.2 Merkinnät (CLP-asetus (EY) No 1272/2008)	<p>Vaara</p> <p>Vaaralausekkeet: Eye Dam. 1: H318 - Vaurioittaa vakavasti silmiä Skin Irrit. 2: H315 - Ärsyttää ihoa</p> <p>Turvausekkeet: P264: Pese kädet huolellisesti käsittelyn jälkeen P280: Käytä suojakäsineitä/suojavaatetusta/silmiensuojainta/kasvosuojainta P302+P352: JOS KEMIKAALIA JOUTUU IHOLLE: Pese runsaalla vedellä P305+P351+P338: JOS KEMIKAALIA JOUTUU SILMIIN: Huuhto huolellisesti vedellä usean minuutin ajan. Poista piilolinssit, jos sen voi tehdä helposti. Jatka huuhtomista P310: Ota välittömästi yhteys MYRKYTYSTIETOKESKUKSEEN/lääkäriin P332+P313: Jos ilmenee ihoärsytystä: Hakeudu lääkäriin</p> <p>Luokitteluun vaikuttavat aineet: L-(+)-maitohappo</p>
2.3 Muut vaarat	Ei sovellettavissa

Manteli Lakta-Happo

KOHTA 3: KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA			
3.1 Aineet	Ei sovellettavissa		
3.2 Seokset	<p>Kuvaus: Orgaanisia happoja ja lisäaineita vesiliuoksessa</p> <p>Vaaralliset aineosat: Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 (REACH-asetus) liitteen II (kohta 3) mukaisesti valmisteessa on seuraavia vaarallisia aineita:</p>		
	Tunnistetiedot	Kemiallinen nimi / luokitus	Pitoisuus
	CAS: 79-33-4 EC: 201-196-2 Index: Ei sovellettavissa REACH: Ei sovellettavissa	L-(+)-maitohappo Itseluokiteltu Asetus (EY) N:o 1272/2008 Eye Dam. 1: H318 Skin Irrit. 2: H315 - Vaara	40 - <50 %
	CAS: 65-85-0 EC: 200-618-2 Index: 607-705-00-8 REACH: 01-211945536-33-XXXX	Bentsoehappo Itseluokiteltu Asetus (EY) N:o 1272/2008 Acute Tox. 4: H302 Eye Irrit. 2: H319 - Varoitus	<5 %
	CAS: 110-44-1 EC: 203-768-7 Index: Ei sovellettavissa REACH: 01-2119950330-49-XXXX	Sorbiinihappo Itseluokiteltu Asetus (EY) N:o 1272/2008 Acute Tox. 4: H302 Eye Irrit. 2: H319 - Varoitus	<2 %
Lisätietoja aineiden vaarallisuudesta on kohdissa 8, 11, 12, 15 ja 16.			

Manteli Lakta-Happo

KOHTA 4: ENSIAPUTOIMENPITEET	
<p>4.1 Ensiaputoimenpiteiden kuvaus</p>	<p>Myrkytyksen seurauksena voi ilmaantua oireita altistumisen jälkeen, minkä vuoksi kyseenalaisissa tapauksissa, suoran kemikaalille altistumisen jälkeen ja huonovointisuuden jatkuessa on hakeuduttava lääkärin hoitoon ja näytettävä tämän tuotteen käyttöturvallisuustiedote.</p> <p>Hengitettynä: Tämä tuote ei sisällä hengitettynä vaarallisiksi luokiteltuja aineita. Jos myrkytysoireita kuitenkin ilmenee, tuotteelle altistunut on suositeltua viedä pois altistusalueelta raittiiseen ilmaan ja pitää levossa. Lääkärin hoitoon tulee hakeutua, jos oireet jatkuvat.</p> <p>Ihon kautta: Riisu saastuneet vaatteet ja kengät, huuhtelee iho ja jos mahdollista, suihkuta altistunut alue runsaalla vedellä ja neutraalilla saippualla. Jos altistuminen on merkittävä, hakeuduttava lääkärin hoitoon. Jos seos aiheuttaa palo- tai jäätymisvammoja, ihoon kiinni tarttuneita vaatteita ei tule riisua, koska tämä saattaa pahentaa aiheutunutta vammaa. Jos iholle muodostuu rakkuloita, niitä ei tule puhkaista, koska tämä lisää tulehdusvaaraa.</p> <p>Silmäkosketuksen kautta: Huuhtelee silmiä vähintään 15 minuutin ajan runsaalla huoneenlämpöisellä vedellä. Silmien sulkemista ja hieromista tulee välttää. Lisävahinkojen välttämiseksi mahdolliset piilolinssit tulee poistaa silmistä jolleivät ne ole tarttuneet kiinni silmiin. Kaikissa tapauksissa on huuhtelemisen jälkeen hakeuduttava lääkärin hoitoon niin pian kuin mahdollista ja otettava mukaan tuotteen käyttöturvallisuustiedote.</p> <p>Nieltynä/aspiroituna: Ei saa oksennuttaa. Jos potilas oksentaa, pää on pidettävä pystyssä aspiraatiovaaran välttämiseksi. Potilas on pidettävä levossa. Huuhtelee suu ja nielu, koska on olemassa mahdollisuus, että ne ovat vahingoittuneet nielemisen yhteydessä.</p>
<p>4.2 Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet</p>	<p>Välittömät ja viivästyneet vaikutukset on mainittu kohdissa 2 ja 11.</p>
<p>4.3 Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet</p>	<p>Ei sovellettavissa</p>

Manteli Lakta-Happo

KOHTA 5: PALONTORJUNTATOIMENPITEET	
5.1 Sammutusaineet	Tuote ei aiheuta palovaaraa normaaleissa varastointi-, käsittely- ja käyttöolosuhteissa. Palon sattuessa virheellisen käsittelyn, varastoinnin tai käytön seurauksena käytä mieluiten monikäyttöisiä jauhesammuttimia (ABC-jauhe). Sammutusaineena EI SUOSITELLA käytettäväksi vettä tai vesisumua.
5.2 Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat	Lämpöhajoamisen tai palamisen seurauksena voi syntyä reaktiotuotteita, jotka voivat olla erittäin myrkyllisiä ja aiheuttaa siksi vakavaa haittaa terveydelle.
5.3 Palontorjuntaa koskevat ohjeet	<p>Tulipalon voimakkuudesta riippuen saattaa olla tarpeen käyttää täyttä suojavaatetusta ja itsenäistä paineilmahengityslaitetta. Paikalla on oltava vähimmäistason mukaiset turvalaitteet ja ensiapuvälineet (sammutuspeitteitä, ensiapupakkaus, jne.)</p> <p>Lisäsäännökset: Toimi sisäisen pelastussuunnitelman ja onnettomuus- ja muissa hätätilanteissa toimimista koskevien ohjeiden mukaisesti. Poista kaikki syttymislähteet. Tulipalon sattuessa viilennä korkeiden lämpötilojen seurauksena herkästi syttyviä, räjähtäviä ja BLEVERä-jähdykselle alttiita tuotteita sisältävät astiat ja varastosäiliöt. Palonsammutuksessa käytettyjen tuotteiden joutumista vesiympäristöön on vältettävä.</p>

KOHTA 6: TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ	
6.1 Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa	Eristä vuodot, jos tämä ei aiheuta lisävaaraa tehtävää suorittaville henkilöille. Koska altistuminen vuotaneelle tuotteelle on mahdollinen, henkilökohtaisten suojarusteiden käyttö on pakollista (katso kohta 8). Alue on evakuoitava ja suojaamattomat henkilöt pidettävä poissa.
6.2 Ympäristöön kohdistuvat varotoimet	Tuotetta ei ole luokiteltu ympäristölle vaaralliseksi. Pidettävä poissa viemäreistä, pinta- ja pohjavesistä.
6.3 Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet	On suositeltavaa: Imeytä kaatunut aine hiekkaan tai reagoimattomaan imeytysaineeseen ja siirrä se turvalliseen paikkaan. Älä imeytä ainetta sahajauhoon tai muuhun tulenarkaan imeytysaineeseen. Lisätietoa tuotteen hävittämisestä kohdassa 13.
6.4 Viittaukset muihin kohtiin	Katso nimikkeet 8 ja 13.

Manteli Lakta-Happo

KOHTA 7: KÄSITTELY JA VARASTOINTI	
<p>7.1 Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet</p>	<p>A) Yleiset varotoimet Voimassa olevaa työhön liittyvien riskien ennaltaehkäisyä koskevaa lainsäädäntöä noudatettava. Säilytysastiat on pidettävä ilmatiiviisti suljettuina. Varaudu valumiin ja tuotejäämiin, hävitä ne turvallisella tavalla (kohta 6). Vältettävä vapaata valumista säilytysastiasta. Paikka, jossa vaarallisia tuotteita käsitellään, on pidettävä hyvässä järjestyksessä ja puhtaana.</p> <p>B) Tekniset suositukset tulipalojen ja räjähdysten ehkäisemiseksi Tuote ei aiheuta palovaaraa normaaleissa varastointi-, käsittely- ja käyttöolosuhteissa. Kaato astiasta toiseen on suositeltavaa tehdä hitaasti, jotta vältetään syttyviin tuotteisiin mahdollisesti vaikuttavien sähköstaattisten varausten muodostuminen. Lisätiedot koskien vältettäviä olosuhteita ja aineita, katso kohta 10.</p> <p>C) Tekniset suositukset ergonomisten ja toksikologisten riskien ehkäisemiseksi Tuotetta käsiteltäessä ei saa syödä eikä juoda ja käsittelyn jälkeen kädet on pestävä asianmukaisilla puhdistustuotteilla.</p> <p>D) Tekniset suositukset ympäristöriskien ehkäisemiseksi On suositeltavaa pitää tuotteen läheisyydessä imeytysainetta (katso kohta 6.3).</p>
<p>7.2 Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteen sopimattomuudet</p>	<p>A) Varastointiin liittyvät tekniset toimenpiteet Säilytä viileässä, kuivassa ja tuuletetussa tilassa.</p> <p>B) Yleiset varastointiolosuhteet Vältettävä lämpö- ja säteilylähteitä, staattista sähköä ja kosketusta elintarvikkeiden kanssa. Katso lisätiedot kohdasta 10.5.</p> <p>Muut tiedot: Säiliö pidettävä tiiviisti suljettuna. Säilytettävä kuivassa paikassa. Pidä poissa suorasta auringonpaisteesta. Säilytettävä huoneenlämpötilassa alkuperäispakkauksessa. (+15 °C...+ 25 °C).</p>
<p>7.3 Erityinen loppukäyttö</p>	<p>Annettujen ohjeiden lisäksi ei ole tarpeen antaa muita tämän tuotteen käyttöä koskevia erityissuosituksia.</p>

Manteli Lakta-Happo

KOHTA 8: ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET																																					
8.1	Valvontaa koskevat muut tujat	Aineet, joiden työperäisen altistumisen raja-arvoja tulee seurata työskentelytilassa (Sosiaali- ja terveysministeriön asetushaitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista, 268/2014 (HTP-Arvot 2014)): Aineille, joista valmiste koostuu, ei ole olemassa ympäristöllisiä raja-arvoja.																																			
8.2	Altistumisen ehkäiseminen	<p>A) Yleiset työsuojelutoimenpiteet Ennaltaehkäisevänä toimenpiteenä suositellaan käytettäväksi "CE-merkittyä" henkilökohtaista perussuojavarustusta. Katso lisätiedot koskien henkilökohtaista suojaruustusta (varastointi, käyttö, puhdistus, kunnossapito, suojausluokka, jne.) niiden valmistajien toimittamista esitteistä. Tässä annetut ohjeet koskevat tuotetta sellaisenaan. Laimennettua tuotetta koskevat turvamenettelyt voivat vaihdella riippuen laimennusasteesta, käytöstä, käytettävästä menetelmästä, jne. Määrittäessä velvollisuutta asentaa hätäsuihkuja ja/tai silmien huuhteluvälineitä varastotiloihin huomioidaan tapaukseen sovellettavat kemiallisten tuotteiden varastointia koskevat säädökset. Katso lisätiedot kohdista 7.1 ja 7.2.</p> <p>B) Hengityksen suojaus Henkilökohtaisten suojaruusteiden käyttö on tarpeen, jos aineesta muodostuu sumua tai jos työperäisen altistumisen rajaarvot ylittyvät.</p> <p>C) Käsien suojaus:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Varoitusmerkki</th> <th>Henkilösuojain</th> <th>Merkintä</th> <th>CEN-standardit</th> <th>Havainnot</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> Käsien suojaus on pakollista</td> <td>Vähäisiltä riskeiltä suojaavat suojakäsineet</td> <td></td> <td></td> <td>Vaihda käsineet heti, kun huomaat viitteitä niiden kunnan huonontumisesta. Pitkään tuotetta käyttävien ammatillisten teollisten käyttäjien altistumisessa on suositeltavaa käyttää CE III -suojausvälineitä standardien EN 420 ja EN 374 mukaisesti</td> </tr> </tbody> </table> <p>Käsinemateriaalin vastustuskykyä ei voida kaskea etukäteen, koska tuote on sekoitus eri materiaaleja ja tämä on siksi varmistettava ennen käyttämistä.</p> <p>D) Silmien ja kasvojen suojaus:</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td> Kasvojen suojaus on pakollista</td> <td>Suojalasit suojaamaan nesteiden roiskeilta</td> <td></td> <td>EN 166:2001 EN ISO 4007:2012</td> <td>Puhdistettava päivittäin ja desinfioitava säännöllisesti valmistajan ohjeiden mukaisesti.</td> </tr> </tbody> </table> <p>E) Vartalon suojaus</p> <table border="1"> <tbody> <tr> <td></td> <td>Työvaatteet</td> <td></td> <td></td> <td>Vaihda ennen, kuin havaitset merkkejä heikkenemisestä. Ammattikäyttöön / teolliseen käyttöön suositellaan CE III käyttämistä EN ISO 6529: 2001 EN ISO 6530: 2005, EN ISO 13688: 2013, EN 464: 1994 mukaisesti, mikäli tuotteelle altistutaan pitkäaikaisesti</td> </tr> <tr> <td></td> <td>Luistamattomat työkengät</td> <td></td> <td>EN ISO 20347:2012</td> <td>Vaihda ennen, kuin havaitset merkkejä heikkenemisestä. Ammattikäyttöön / teolliseen käyttöön suositellaan CE III käyttämistä EN ISO 20345 ja EN 13832-1 mukaisesti, mikäli tuotteelle altistutaan pitkäaikaisesti</td> </tr> </tbody> </table> <p>F) Täydentävät hätätoimenpiteet</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Hätätoimenpide</th> <th>Standardit</th> <th>Hätätoimenpide</th> <th>Standardit</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td> Hätäsuihku</td> <td>ANSI Z358-1 ISO 3864-1:2002</td> <td> Silmien huuhteluvälineet</td> <td>DIN 12 899 ISO 3864-1:2002</td> </tr> </tbody> </table> <p>Ympäristön altistumisen seuranta: Ympäristönsuojelua koskevan yhteisön lainsäädännön nojalla on suositeltavaa välttää tuotteen ja sen pakkauksen heittämistä luontoon. Katso lisätiedot kohdasta 7.1.D.</p>			Varoitusmerkki	Henkilösuojain	Merkintä	CEN-standardit	Havainnot	 Käsien suojaus on pakollista	Vähäisiltä riskeiltä suojaavat suojakäsineet			Vaihda käsineet heti, kun huomaat viitteitä niiden kunnan huonontumisesta. Pitkään tuotetta käyttävien ammatillisten teollisten käyttäjien altistumisessa on suositeltavaa käyttää CE III -suojausvälineitä standardien EN 420 ja EN 374 mukaisesti	 Kasvojen suojaus on pakollista	Suojalasit suojaamaan nesteiden roiskeilta		EN 166:2001 EN ISO 4007:2012	Puhdistettava päivittäin ja desinfioitava säännöllisesti valmistajan ohjeiden mukaisesti.		Työvaatteet			Vaihda ennen, kuin havaitset merkkejä heikkenemisestä. Ammattikäyttöön / teolliseen käyttöön suositellaan CE III käyttämistä EN ISO 6529: 2001 EN ISO 6530: 2005, EN ISO 13688: 2013, EN 464: 1994 mukaisesti, mikäli tuotteelle altistutaan pitkäaikaisesti		Luistamattomat työkengät		EN ISO 20347:2012	Vaihda ennen, kuin havaitset merkkejä heikkenemisestä. Ammattikäyttöön / teolliseen käyttöön suositellaan CE III käyttämistä EN ISO 20345 ja EN 13832-1 mukaisesti, mikäli tuotteelle altistutaan pitkäaikaisesti	Hätätoimenpide	Standardit	Hätätoimenpide	Standardit	 Hätäsuihku	ANSI Z358-1 ISO 3864-1:2002	 Silmien huuhteluvälineet	DIN 12 899 ISO 3864-1:2002
Varoitusmerkki	Henkilösuojain	Merkintä	CEN-standardit	Havainnot																																	
 Käsien suojaus on pakollista	Vähäisiltä riskeiltä suojaavat suojakäsineet			Vaihda käsineet heti, kun huomaat viitteitä niiden kunnan huonontumisesta. Pitkään tuotetta käyttävien ammatillisten teollisten käyttäjien altistumisessa on suositeltavaa käyttää CE III -suojausvälineitä standardien EN 420 ja EN 374 mukaisesti																																	
 Kasvojen suojaus on pakollista	Suojalasit suojaamaan nesteiden roiskeilta		EN 166:2001 EN ISO 4007:2012	Puhdistettava päivittäin ja desinfioitava säännöllisesti valmistajan ohjeiden mukaisesti.																																	
	Työvaatteet			Vaihda ennen, kuin havaitset merkkejä heikkenemisestä. Ammattikäyttöön / teolliseen käyttöön suositellaan CE III käyttämistä EN ISO 6529: 2001 EN ISO 6530: 2005, EN ISO 13688: 2013, EN 464: 1994 mukaisesti, mikäli tuotteelle altistutaan pitkäaikaisesti																																	
	Luistamattomat työkengät		EN ISO 20347:2012	Vaihda ennen, kuin havaitset merkkejä heikkenemisestä. Ammattikäyttöön / teolliseen käyttöön suositellaan CE III käyttämistä EN ISO 20345 ja EN 13832-1 mukaisesti, mikäli tuotteelle altistutaan pitkäaikaisesti																																	
Hätätoimenpide	Standardit	Hätätoimenpide	Standardit																																		
 Hätäsuihku	ANSI Z358-1 ISO 3864-1:2002	 Silmien huuhteluvälineet	DIN 12 899 ISO 3864-1:2002																																		

Manteli Lakta-Happo

KOHTA 9: FYSIKAALISET JA KEMIALLISET OMINAISUUDET		
<p>9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot</p>	<p>Fyysinen ulkonäkö: Olomuoto 20 °C:ssa: Ulkonäkö: Väri: Haju: Hajukynnys:</p> <p>Haihtuvuus: Kiehumislämpötila normaalipaineessa:</p> <p>Höyrynpaine 20 °C:ssa: Höyrynpaine 50 °C:ssa: Haihtumisnopeus 20 °C:ssa:</p> <p>Tuotteiden karakterisointi: Tiheys 20 °C:ssa: Suhteellinen tiheys 20 °C:ssa: Dynaaminen viskositeetti 20 °C:ssa:</p> <p>Kinemaattinen viskositeetti 20 °C:ssa: Kinemaattinen viskositeetti 40 °C:ssa: Pitoisuus: pH: Höyryntiheys 20 °C:ssa: Jakaantumiskerroin n-oktanoli/vesi 20 °C:ssa: Liukoisuus veteen 20 °C:ssa: Liukoisuusominaisuudet: Hajoamislämpötila: Sulamis- tai jäätymispiste: Räjähävyys: Hapettavuus:</p> <p>Syttyvyys: Leimahduslämpötila: Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut): Itsesyttymislämpötila: Alempi syttymisraja: Ylempi syttymisraja:</p>	<p>Neste Nestemäinen Keltainen -> musta Hajuton Ei sovellettavissa *</p> <p>119 - 125 °C (Maitohappo) Ei sovellettavissa * Ei sovellettavissa * Ei sovellettavissa *</p> <p>1200 - 1250 kg/m³ (Maitohappo) 1,2 - 1,25 (Maitohappo) Kasvaa lämpötilan laskiessa, pakkasessa siirappimainen Ei sovellettavissa * Ei sovellettavissa * Ei sovellettavissa *</p> <p>2,5 - 2,7 3,11 (Maitohappo) -0,62 (Maitohappo) Täysi sekoittuva Ei sovellettavissa * Ei sovellettavissa * 18 °C (Maitohappo) Ei sovellettavissa * Ei sovellettavissa *</p> <p>>93 °C (Maitohappo) Ei sovellettavissa * Ei sovellettavissa * Ei sovellettavissa * Ei sovellettavissa *</p>
<p>9.2 Muut tiedot</p>	<p>*Ei sovellettavissa tuotteen ominaisuuksista johtuen, ei tietoja koskien tuotteen vaarallisuutta.</p> <p>Pintajännitys 20 °C:ssa: Ei sovellettavissa * Refraktometriluku: Ei sovellettavissa *</p>	

Manteli Lakta-Happo

KOHTA 10: STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS					
10.1 Reaktiivisuus	Ei odotettavissa vaarallisia reaktioita, mikäli noudatetaan kemikaalien varastoinnista annettuja teknisiä ohjeita. Katso kohta 7.				
10.2 Kemikaalin stabilisuus	Kemiallisesti stabiili ohjeiden mukaisissa käyttö-, käsittely- ja varastointiolosuhteissa.				
10.3 Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus	Ohjeiden mukaisissa olosuhteissa ei ole odotettavissa vaarallisia reaktioita, jotka johtavat korkeisiin lämpötiloihin tai paineeseen.				
10.4 Vältettävät olosuhteet	Sovelletaan käyttöön ja varastointiin huoneenlämmössä:				
	Isku ja hankaus	Kosketus ilman kanssa	Kohonnut lämpötila	Auringonvalo	Kosteus
	Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa
10.5 Yhteensopimattomat materiaalit	Sovelletaan käyttöön ja varastointiin huoneenlämmössä:				
	Hapot	Vesi	Hapettavat aineet	Palavat aineet	Muut
	Vältä vahvoja happoja	Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa	Ei sovellettavissa	Vältä vahvoja emäksiä
10.6 Vaaralliset hajoamistuotteet	Katso tarkka selostus hajoamistuotteista kohdista 10.3, 10.4 ja 10.5. Hajoamisolosuhteista riippuen hajoamisen seurauksena voi vapautua monimutkaisia kemiallisten aineiden seoksia: hiilidioksidia (CO ₂), hiilimonoksidia ja muita orgaanisia yhdisteitä.				

KOHTA 11: MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT	
11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista	<p>Seoksen myrkyllisyysominaisuuksista ei ole kokeelliseen näyttöön perustuvia tietoja</p> <p>Vaaralliset terveysvaikutukset Jos altistus on toistuvaa, pitkäaikaista tai työperäisen altistumisen raja-arvot ylittävää, tuotteella voi olla haitallisia terveysvaikutuksia altistustavasta riippuen:</p> <p>A) Nieleminen (välitön vaikutus) - Välitön myrkyllisyys: Saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty, mutta tuote kuitenkin sisältää nieltynä vaaralliseksi luokiteltuja aineita. Katso lisätiedot kohdasta 3. - Syövyttävyyden / Ärsyttävyyden: Merkittävän annoksen nieleminen voi aiheuttaa nielun ärsytystä, vatsakipuja, pahoinvointia ja oksentelua.</p> <p>B) Hengittäminen (välitön vaikutus) - Välitön myrkyllisyys: Saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty, eikä tuote sisällä hengitettynä vaaralliseksi luokiteltuja aineita. Katso lisätiedot kohdasta 3. - Syövyttävyyden / Ärsyttävyyden: Saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty, mutta tuote kuitenkin sisältää hengitettynä vaaralliseksi luokiteltuja aineita. Katso lisätiedot kohdasta 3.</p>

Manteli Lakta-Happo

KOHTA 11: MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT (JATKUU)

11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista

C) Iho- ja silmäkosketus (välitön vaikutus)

- Ihokosketus: Aiheuttaa ihotulehdusta.
- Silmäkosketus: Aiheuttaa vakavia silmävaurioita altistumisen jälkeen.

D) CMR-vaikutukset (syöpävaarallisuus, perimää vaurioitavuus ja vaarallisuus lisääntymiselle)

- Syöpää aiheuttavuus: Saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty, eikä tuote sisällä mainittujen ominaisuuksien vuoksi vaaralliseksi luokiteltuja aineita. Katso lisätiedot kohdasta 3.
- Mutageenisuus: Saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty, eikä tuote sisällä tämän vaikutuksen suhteen vaaralliseksi luokiteltuja aineita. Lisätiedot, katso kohta 3.
- Lisääntymistoksisuus: Saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty, eikä tuote sisällä tämän vaikutuksen suhteen vaaralliseksi luokiteltuja aineita. Lisätiedot, katso kohta 3.

E) Herkistyminen

- Hengitystiet: Saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty, eikä tuote sisällä herkistäväiltä ominaisuuksiltaan vaaralliseksi luokiteltuja aineita. Katso lisätiedot kohdasta 3.
- Iho : Saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty, eikä tuote sisällä tämän vaikutuksen suhteen vaaralliseksi luokiteltuja aineita. Lisätiedot, katso kohta 3.

F) Elinkohtainen myrkyllisyys (STOT) - kerta-altistuminen

- Saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty, mutta tuote kuitenkin sisältää hengitettynä vaaralliseksi luokiteltuja aineita. Katso lisätiedot kohdasta 3.

G) Elinkohtainen myrkyllisyys (STOT) - toistuva altistuminen

- Elinkohtainen myrkyllisyys (STOT) - toistuva altistuminen: Saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty, eikä tuote sisällä tämän vaikutuksen suhteen vaaralliseksi luokiteltuja aineita. Lisätiedot, katso kohta 3.
- Iho: Saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty, eikä tuote sisällä tämän vaikutuksen suhteen vaaralliseksi luokiteltuja aineita. Lisätiedot, katso kohta 3.

H) Aspiraatiovaara

- Saatavilla olevien tietojen perusteella luokituskriteerit eivät täyty, eikä tuote sisällä tämän vaikutuksen suhteen vaaralliseksi luokiteltuja aineita. Lisätiedot, katso kohta 3.

Muut tiedot:

- Ei sovellettavissa.

Manteli Lakta-Happo

KOHTA 11: MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT (JATKUU)

11.1 Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista	Tiedot aineiden myrkyllisyydestä:		
	Tunnistetiedot	Välitön myrkyllisyys	
L-(+)-maitohappo CAS: 79-33-4 EC: 201-196-2	LD50 suun kautta	3000 mg/kg	Rotta
	LD50 ihon kautta	5500 mg/kg	Rotta
	LC50 hengitettynä	Ei sovellettavissa	
Bentsoehappo CAS: 65-85-0 EC: 200-618-2	LD50 suun kautta	2565 mg/kg	Rotta
	LD50 ihon kautta	Ei sovellettavissa	
	LC50 hengitettynä	Ei sovellettavissa	
Sorbiinihappo CAS: 110-44-1 EC: 203-768-7	LD50 suun kautta	7360 mg/kg	Rotta
	LD50 ihon kautta	Ei sovellettavissa	
	LC50 hengitettynä	Ei sovellettavissa	
Välittömän myrkyllisyyden estimaatti (ATE mix):			
ATE mix		Ainesosat joiden myrkyllisyyttä ei tunneta	
Suun kautta	>2000 mg/kg (Laskentamenetelmä)	Ei sovellettavissa	
Ihon kautta	>2000 mg/kg (Laskentamenetelmä)	Ei sovellettavissa	
Hengitettynä	>20 mg/L (4 h) (Laskentamenetelmä)	Ei sovellettavissa	

Manteli Lakta-Happo

KOHTA 12: TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE					
12.1 Myrkyllisyys	Seoksen ympäristövaarallisista ominaisuuksista ei ole kokeelliseen käyttöön perustuvia tietoja.				
	Tunnistetiedot	Välitön myrkyllisyys	Laji	Laji	
	L-(+)-maitohappo CAS: 79-33-4 EC: 201-196-2	LC50	320 mg/L (96 h)	Brachydanio rerio	Kala
		EC50	240 mg/L (48 h)	Daphnia magna	Äyriäinen
EC50		3,5 mg/L (70 h)	Selenastrum capricornutum	Levä	
12.2 Pysyvyys ja hajoavuus	Ei sovellettavissa.				
12.3 Biokertyvyys	Tunnistetiedot	Hajoavuus	Biokertyvyyspotentiaali		
	Sorbiinihappo CAS: 110-44-1 EC: 203-768-7		BCF	6	
			Log POW	1,86	
			Potentiaali	Alhainen	
12.4 Liikkuvuus maaperässä	Tunnistetiedot	Absorptio ja/tai desorptio	Haihtuvuus		
	Bentsoehappo CAS: 121-33-5 EC: 204-465-2	Koc	Ei sovellettavissa	Henry	Ei sovellettavissa
		Päätelmä	Ei sovellettavissa	Kuiva maa	Ei sovellettavissa
		Pintajännitys	1,491E-2 N/m (300,11°C)	Kostea maa	Ei sovellettavissa
	Sorbiinihappo CAS: 121-33-5 EC: 204-465-2	Koc	130	Henry	5,066E-3 Pa·m ³ /mol
		Päätelmä	Erittäin korkea	Kuiva maa	Ei ole
		Pintajännitys	Ei sovellettavissa	Kostea maa	Ei ole
12.5 PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset	Ei sovellettavissa				
12.6 Muut haitalliset vaikutukset	Ei kuvattu				

Manteli Lakta-Happo

KOHTA 13: JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT		
13.1 Jätteiden käsittelymenetelmät	Koodi	Jätetyyppi (Komission asetus (EU) N:o 1357/2014)
	Kuvaus	
	16 03 05*	Orgaaniset jätteet, jotka sisältävät vaarallisia aineita
		Vaarallinen
<p>Jätelaji (Komission asetus (EU) N:o 1357/2014) HP4 Ärsyttävä — ihoärsytys ja silmävauriot</p> <p>Jätehuolto (hävittäminen ja arviointi) Keskustele lisensoidun jätteiden käsittelijän kanssa hyödyntämisestä ja hävittämisestä liitteiden 1 ja 2 (direktiivi 2008/98/EY) mukaisesti. Koodien 15 01 (2014/955/EU) mukaisesti, jos pakkaus on ollut suorassa kosketuksessa tuotteen kanssa, sitä käsitellään samalla tavalla kuin itse tuotetta, muuten sitä käsitellään vaarattomana jätteenä. Päästämistä viemäriin ei suositella. Katso kohta 6.2.</p> <p>Jätehuoltoon liittyvä lainsäädäntö Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 (REACH-asetus) liitteen II mukaisesti ilmoitetaan jätehuoltoon liittyvät yhteisön säännökset tai maakohtaiset määräykset.</p> <p><i>Yhteisön lainsäädäntö: direktiivi 2008/98/EY, 2014/955/EU, Komission asetus (EU) N:o 1357/2014</i> <i>Kansallinen lainsäädäntö: Jätelaki, 646/2011, 1104/2011, 195/2015, 1178/2013, 25/2014, 410/2014, 528/2014.</i></p>		

KOHTA 14: KULJETUSTIEDOT
Tuote ei kuulu vaarallisten aineiden kuljetusmääräysten piiriin. (ADR/RID, IMDG, IATA)

Manteli Lakta-Happo

KOHTA 15: LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

15.1 Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveyst- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö

Asetus (EY) Nro 528/2012: sisältää säilöntäainetta käsitellyn tuotteen alkuperäisten ominaisuuksien suojelemiseksi. Sisältää L-(+)-maitohappo, Sorbiinihappo.

Erytistä huolta aiheuttavien aineiden luettelo asetuksen (EY) N:o 1907/2006 (REACH) mukaan: Ei sovellettavissa

REACH-luettelon (lupaluettelo) liitteeseen XIV sisältyvät aineet ja viimeinen käyttöpäivä: Ei sovellettavissa

Asetus (EY) N:o 1005/2009 otsonikerrosta heikentävistä aineista: Ei sovellettavissa

95 artikla, ASETUS (EU) N:o 528/2012: L-(+)-maitohappo (Valmisteryhmä 1, 2, 3, 4, 6) ; Bentsoehappo (Valmisteryhmä 3, 4) ; Sorbiinihappo (Valmisteryhmä 6)

ASETUS (EU) N:o 649/2012, vaarallisten kemikaalien viennistä ja tuonnista: Ei sovellettavissa

Tiettyjen vaarallisten aineiden, valmisteiden ja tuotteiden valmistuksen, markkinoille saattamisen ja käytön rajoitukset (REACH-asetus, liite XVII, etc...):

Ei sovellettavissa

Ihmisten ja luonnon suojelua koskevat erityissäännökset:

On suositeltavaa käyttää tähän käyttöturvallisuustiedotteeseen koottuja tietoja lähtökohtana, kun arvioidaan paikallisten olosuhteiden riskejä tarkoituksena määrittää tarvittavat riskintorjuntamenetelmät tämän tuotteen käsittelyyn, käyttöön, varastointiin ja hävittämiseen.

Muu lainsäädäntö:

Kemikaalilaki 599/2013

Kemikaaliasetus 675/1993

Asetus aineiden nimistä (suomeksi/ruotsiksi) 5/2010, muutos 1123/2010

Valtioneuvoston asetus orgaanisten liuottimien käytöstä eräissä maaleissa ja lakoissa sekä ajoneuvojen korjausmaalaustuotteissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta 837/2005, , muutoksineen 813/2010, 6/2011, 269/2012

Valtioneuvoston asetus orgaanisten liuottimien käytöstä eräissä toiminnoissa ja laitoksissa aiheutuvien haihtuvien orgaanisten yhdisteiden päästöjen rajoittamisesta 435/2001, muutoksineen

Jätelaki 646/2011, muutoksineen

Haitallisiksi tunnetut pitoisuudet 268/2014

Laki vaarallisten aineiden kuljetuksesta (719/1994, viimeisin muutos 1095/2014)

Valtioneuvoston asetus vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä (194/2002, viimeisin muutos 774/2015)

Valtioneuvoston asetus vaarallisten aineiden kuljetukseen tarkoitettujen pakkausten, säiliöiden ja irtotavarakonttien

vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta ja tähän liittyviä tehtäviä suorittavista tarkastuslaitoksista (124/2015, viimeisin muutos 778/2015)

15.2 Kemikaaliturvallisuusarviointi

Toimittaja ei ole suorittanut kemikaaliturvallisuusarviointia.

Manteli Lakta-Happo

KOHTA 16: MUUT TIEDOT

Käyttöturvallisuustiedotteisiin sovellettava lainsäädäntö:

Tämä käyttöturvallisuustiedote on laadittu asetuksen (EY) N:o 1907/2006 (Asetuksen (EY) N:o 2015/830), liitteen II (Opas käyttöturvallisuustiedotteen laatimiseen) mukaisesti

Käyttöturvallisuustiedotteessa tapahtuneet muutokset, jotka vaikuttavat riskienhallintatoimenpiteisiin:

Ei sovellettavissa.

Lainsäädännöllisten lausekkeiden tekstit osiossa 2:

H315: Ärsyttää ihoa

H318: Vaurioittaa vakavasti silmiä

Lainsäädännöllisten lausekkeiden tekstit osiossa 3:

Mainitut lausekkeet eivät liity itse tuotteeseen, ne on annettu tiedoksi ja ne viittaavat kohdassa 3 mainittuihin komponentteihin

CLP-asetus (EY) No 1272/2008:

Acute Tox. 4: H302 - Haitallista nieltynä

Eye Dam. 1: H318 - Vaurioittaa vakavasti silmiä

Eye Irrit. 2: H319 - Ärsyttää voimakkaasti silmiä

Skin Irrit. 2: H315 - Ärsyttää ihoa

STOT SE 3: H335 - Saattaa aiheuttaa hengitysteiden ärsytystä

Luokittelumenettely:

Skin Irrit. 2: Laskentamenetelmä

Eye Dam. 1: Laskentamenetelmä

Koulutukseen liittyvät ohjeet:

On suositeltavaa, että tätä tuotetta käsittelevillä henkilöillä on työhön liittyvien vaarojen suojele- ja ehkäisytoimenpiteitä koskeva vähimmäiskoulutus, mikä helpottaa tämän käyttöturvallisuustiedotteen ja tuotemerkintöjen ymmärtämistä ja tulkintaa

Pääasialliset tietolähteet:

<http://esis.jrc.ec.europa.eu>

<http://echa.europa.eu>

<http://eur-lex.europa.eu>

Lyhenteet:

ADR: Eurooppalainen sopimus kansainvälisen vaarallisten aineiden kuljetuksesta tiellä

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

IATA: Kansainvälinen ilmakuljetusjärjestö

ICAO: Kansainvälinen siviili-ilmailujärjestö

COD: Kemiallinen hapenkulutus

BOD5: Biologinen hapenkulutus 5 päivän aikana

BCF: Biokertyvyystekijä

LD50: Annos, jolla puolet koe-eläimistä kuolee

LC50: Pitoisuus, jossa puolet koe-eläimistä kuolee

EC50: Pitoisuus, jossa havaitaan vaikutus puolessa tapauksista

Log Pow: Oktanoli/vesi-jakautumiskerroin

Koc: Orgaaninen hiili-vesi -jakautumiskerroin

Tämän käyttöturvallisuustiedotteen sisältämät tiedot perustuvat lähteisiin, tieteelliseen ja tekniseen tietämykseen ja voimassa olevaan kansalliseen ja EU-lainsäädäntöön, mutta eivät ole tae niiden oikeellisuudesta. Tiedote on tarkoitettu palvelemaan tuotteen turvallista käyttöä, eikä siinä esitettyjä tietoja voida pitää takuuna tuotteen ominaisuuksista. Emme tunne emmekä valvo tuotteen käyttäjien työskentelymenetelmiä tai -olosuhteita, ja tarvittavista toimenpiteistä, joilla varmistetaan voimassa olevien säädösten noudattaminen kemikaalien käsittelyyn, varastointiin, käyttöön ja hävittämisen yhteydessä, huolehtiminen on viime kädessä aina käyttäjän vastuulla. Tämän käyttöturvallisuustiedotteen tiedot koskevat ainoastaan tätä tuotetta, jota ei saa käyttää muihin kuin mainittuihin käyttötarkoituksiin.